СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 226. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 1-го жовтня 1941. No. 226. Jersey City, N. J., Wednesday, October 1, 1941 VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

КОНАЛІ ДОМАГАЄТЬСЯ УЗБРОЄННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ КОРАБЛІВ

ВАШИНГТОН. — Т. Конолі, демократ з Тексасу й голова сенатської комісії для заграничних справ, виголошуючи радіову промову, заявив, що Конгрес повинен негайно змінити Невтральностевий Закон та дозволити на узброєння американських торговельних кораблів, які возитимуть воєнні матеріяли до аліянтських країв. Сенатор сказав, що це не буде противитися засаді невтральности, якщо Америка посилатиме узброєні кораблі у воєнні зони, коли „Гітлер не виганяє цілком воєнних зон, затоплює американські кораблі, посилає свої субмарини в наші оборонні води, кидає нам визов, мордує наших горожан та топить наші кораблі". Конолі рівнож домагався, щоб сенат ухвалив негайно новий буджет „ліз-ленд" закону для тих держав, що ставлять Гітлерові чинний опір.

РІШИЛИ ДЕПОРТУВАТИ БРІДЖЕСА

ВАШИНГТОН. — Судця Чарлс Б. Сірс, що розглядав справу депортації Г. Бріджеса, відомого лівого лідера Комітету Промислової Організації на західному побережжі Америки, вислав спеціяльний апель до ґенерального прокуратора, в якому домагається депортації Бріджеса. Рішення умотивував судця Сірс тим, що Бріджес є „небажаним чужинцем", бо занимався комуністичною діяльністю.Цитуючи завдання комуністичної партії, суддя Сірс заявив, що комуністична партія стремить до повалення силою конституційної влади Злучених Держав Америки та хоче встановити комуністичну диктатуру на взір тої, що є в Советському Союзі. Та справа на тому не кінчається й Бріджес може внести апеляцію, яка евентуально може знести рішення суду. Судове рішення в справі Бріджеса в нічому не доторкає КПО, в якій Бріджес являється одним з найвищих лідерів, але є свого рода ударом, зверненим проти Советської Росії.

НАЙ [illegible] АЦІЙНОЇ КОМПАНІЇ

НЮ ЙОРК. Сенатор Джералд П. Най, ізоляціоніст з Норт Дакоти, виступаючи на вічу, влаштованім комітетом „Америка перша" в Елмгорст, Н. Й., скритикував гостро Луіса Доґлеса, голову „Мючуел Лайф Іншюренс" за його намагання застрашити заасекурованих людей Гітлером. Доґлес мав сказати в промові на вічу, що якщо Гітлер виграє, то американські обезпечення не варті будуть навіть того паперу, на якому вони є виписані. Най заявив, що Доґлеса можуть покликати перед сенатський інвестиґаційний комітет та примусити його, щоб він виявив, звідкіля він бере такі інформації. Най обороняв Ґвілера та Линдберга та опрокинув закид, наче б то вони були анти-семітами.

ФИШ ОПРОКИДУЄ ОБВИНУВАЧЕННЯ ЛІВИХ ГАЗЕТ

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Гемилтон Фиш обвинувачив нюйорську ґазету „ПМ" та „Вашингтон Повст" за це, що згадані газети нарочно розсівають неправдиві вістки про противників війни, щоб тим робом пошкодити їм морально та знищити їх добре імя. Його імя було подане при нагоді інвестиґацій двох вашингтонських організацій, які почали кампанію проти війни.

БРАТ ПРЕЗИДЕНТА В МЕКСИКАНСЬКОМУ КАБІНЕТІ

МЕКСИКО СИТІ (Мексико). — Президент Мексика Авіля Камачо назначив свого брата, ґен. Максиміна Камачо, міністром комунікацій. Заступлення ґенерала де ля Гарза, який занимав цей пост, вважається виразним явном того, що президент Камачо веде відмінну політику від свого попередника Карденаса та держиться більш консервативного курсу. Це назначення є ще тим характеристичне, що щойно тиждень тому між армією і робітництвом прийшло було до кривавих зударів, в яких згинуло кількох робітників. Не зважаючи на настрої робітництва, президент рішився взяти правіщий курс, назначуючи міністром комунікацій знову ґенерала.

АДВОКАТСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПІД ЗНАКОМ ВОЄННИХ НАСТРОЇВ

ІНДІЯНАПОЛІС (Індіяна). — Питання, чи іти Америці до війни, буде головним підчас конвенції Американського Адвокатського Товариства, яке розпочало свої наради рядом резолюцій, звернених проти політики президента Рузвелта, як і тих, що одобрювали його політику. Після того як голова товариства, Дж. М. Ляшлі, відчинив конвенцію промовою, присвяченою небезпеці, яка грозить Америці з боку Гітлера, інтервенціоністи та ізоляціоністи внесли ряд резолюцій. Дж. В. Раен вніс такі резолюції, якими його група домагається знесення Невтральностевого Закону та піддержує політику президента Рузвелта. Знова Дж. Т. Гарингтон з Шікаго вніс інші резолюції, в яких критикується політику президента Рузвелта та кажеться, що голова републики нарочно та без згоди Конгресу хоче вмішати Америку в европейську війну.

ДАЛЬШІ ДОХОДЖЕННЯ ПРОТИ НІМЦІВ В АРГЕНТИНІ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Конгресовий комітет для розсліду не-арґентинської діяльности подає, що доходження в справі німецьких шкіл стверджують понад всякий сумнів, що „гітлеризм був засадничим принципом" в німецьких школах в Арґентині. Звіт стверджує, що німецькі школи є під контролею німецької амбасади, а книжки, як рівнож учителі, приходять з Німеччини.

ГОЛ ОБВИНУВАЧУЄ НІМЕЦЬКИХ ОКУПАНТІВ ЗА НЕСПОКОЇ В ЕВРОПІ

Секретар стейту, Кордел Гол, виступив на пресовій конференції з обвинуваченням проти Німеччини, яка є відповідальна за терпіння та нужду европейських народів. Він відмовився відповісти на питання, чи Америка має офіційні звідомлення про неспокої та революційні кипіння в краях, що опинилися під німецькою окупацією, одначе заявив, що мешканці тих країв гинуть з голоду й нужди, та що їх розстрілюють або увязнюють без найменших причин. Гол також не хотів відповісти в справі того, чи особистий висланник президента Рузвелта, М. Тейлор, везе якісь конкретні пропозиції з Ватикану в справі мира. Він теж заявив, що в американсько-японських відносинах нема нічого нового.

ПОЧАЛИ СУДОВІ ДОХОДЖЕННЯ В СПРАВІ ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕВОРОТУ В АРГЕНТИНІ

З Буенос Айрес, столиці Арґентини, повідомляють, що міністер війни назначив ґен. Джіованелі, команданта столичного ґарнізону, слідчим для доходження в справі недавнього державного перевороту, який плянували військові. Ці самі власти подають, що майор М. Р. Каіро, заступник команданта летунської школи в Кордові, допустився нарушення військової дисципліни тим, що вислав телеграму до міністра війни та домагався, щоб зняти з учасників школи наложені дисциплінарні кари. Це мабуть причинилося до виступу кількох військових з тої школи. Будуть теж повзяті відповідні карні кроки проти ґен. Зулюаґа, б. команданта авіяції, за це, що він подав часописам текст листа, котрого він був вислав до міністерства війни й в якому прохав про своє звільнення. Заступник президента Арґентини Рамон Кастільо заявив, що найближче засідання кабінету буде розглядати ці справи, як також радитиме над іншими проблемами, серед яких на першому місці стоїть справа німецького амбасадора Едмунда фон Термана, якого видалення домагається арґентинська палата послів.

БРИТІЙСЬКІ ЛЕТУНИ ЗНОВ БОМБАРДУЮТЬ ІТАЛІЙСЬКІ МІСТА

Британські летуни знов розпочали масове бомбардування італійських міст. Цей раз вони бомбардували міста в північній Італії. Британські летуни вилетіли з домашніх баз в Англії, [illegible] нуї, Турині та інших місцях. Знавці говорять, що ці бомбардування мали за завдання в першу чергу причинитись до заломання італійської моралі, бо саме в теперішний час італійська влада впровадила обмеження на хліб, а також на одежу. Біля крамниць стоять тисячі італійців, які добиваються до купна хліба. Внаслідок цього вже забракло по крамницях хліба і це викликує серед італійців пригноблення. Британські бомбовики збільшають це пригноблення.

ІТАЛІЙСЬКА ВЛАДА ПРО УСПІХИ НА МОРІ

Італійські воєнні звідомлення грубими буквами сповістили італійське населення, що на Середземнім морі їх літаки віднесли велику перемогу над британськими збройними силами. Повітряними торпедами вони затопили два тяжкі британські кружляки, по 10,000 тон кожний, ушкодили один тяжкий боєвик, 35,000-тоновий „Нельсон", та затопили два транспортові кораблі в конвою. Ця боротьба італійських літаків з британським конвоєм тривала девять годин. (Британські кола назвали це звідомлення абсурдним і сказали, що вони втратили з великого конвою лиш один торговельний корабель, а з боєвих кораблів лиш один зазнав ушкодження. Ці роздуті звідомлення, говорять британські кола, італійці випустили мабуть тому, щоб морально підкріпити своє населення, якому не подобаються британські повітряні налети, а також не подобаються харчеві й інші обмеження італійської влади).

СОВЄТСЬКА АРМІЯ ВДАРЯЄ НА ЦЕНТРАЛЬНІМ ФРОНТІ

Советські звідомлення говорять, що советська армія, під проводом маршала Тимошенка, повела протиофензиву на центральнім фронті і віднесла вступні перемоги. Німецька армія в поспіху відступає в напрямку Гомеля. На українськім відтинку, кажуть советські звідомлення, маршал Буденний заняв нові, корисні для советської армії позиції і стримав дальший наступ німецьких сил.

UFS

НОВІ „ПЛЯСТИЧНІ" ЛІТАКИ. — Над Ню Йорком літає в пробному леті новий літак, збудований з матеріялів, на які не[illegible] першенства, бо зо штучного виробленого матеріялу, що складається з живиці й дерева „магоґені". Плян літака зробив інжинер Мартин Джансон, а виробле[illegible] його в фабриці Ленґлія в Порт Вашингтон, на Лонг Айленді. Літак має скорість 142 миль на годину.

НІМЦІ РОЗСТРІЛЯЛИ 24 ЧЕСЬКИХ ПРОВІДНИКІВ, В ТІМ ТРЬОХ ҐЕНЕРАЛІВ

БЕРЛІН. — Німецькі кола тепер ствердили, що причиною запровадження надзвичайного стану в „чесько-моравськім протектораті" й масових арештів та розстрілів, що зайшли там в останніх днях, було це, що чеські військові провідники організували повстання проти німецької влади з ціллю відколотись від Німеччини і створити на старий лад самостійну Чехословаччину. Німецька влада розкрила це і арештувала багато чеських провідників, до премієра ґен. Еліяша включно. Багато з них німецька влада поставила відразу під наглий суд, засудила на смерть і виконала засуд. В той спосіб, самі німецькі ґазети стверджують, виконано засуд смерти на 24 особах, в тім на трьох чеських ґенералах. Розстріляними ґенералами є: Йосиф Біли, Гуго Војтя і Франц Горачек. Арешти і репресії з боку німців далі відбуваються по цілій чеській території.

МАСОВІ АРЕШТИ В БОЛГАРІЇ.

АНКАРА. — По цілій Болгарії йдуть масові арештування підозрілих в саботажах і шпигунстві осіб. Дотепер арештовано 200 осіб. Причини тих саботажів є ці, що багато болгарів не є задоволені з теперішнього положення, зокрема з домінації німців над Болгарією. Німці тепер натискають на Болгарію, щоб вона вступила до війни по їх боці, проти Советів. А болгари не хочуть проти Советів воювати.

НІМЦІ ТВОРЯТЬ „ПОЛЬСЬКУ ДЕРЖАВУ".

БЕРЛІН. — Німецька ґазета „Берлінер Цайтунґ ам Міттаґ" з 29 вересня ц. р., приносить статтю про Польщу і про німецькі пляни створення нової „польської держави". Границі цеї держави, каже ця ґазета, дотепер ще не усталені. Але ті границі приблизно будуть межувати з одного боку з Німеччиною, а з другого — з Мадярщиною та Р[illegible]. Одначе [illegible] польської дер[illegible]ть з часом спроваджені поляки, що живуть в інших краях, а саме в самій Німеччині, де є півтора міліона поляків, в Мадярщині, Румунії, Франції, Голяндії, Бельґії і в Україні, в якій живе коло міліон поляків.

НАКЛАДАННЯ ПОЛЯКІВ З НІМЦЯМИ.

КРАКІВ. — Німецька ґазета, що виходить в Кракові, „Кракавер Цайтунґ", доносить, що німецький адміністратор Кракова дозволив певному гуртови поляків вступити до німецької організації „Дойтшумсбунд". Ця організація є під головством барона Фріка, який на терені польського ґенерального губернаторства створив „польсько-німецьку координаційну раду", завданням якої є наладнувати приязні відносини між поляками і німцями. Та організація ширить у застережених границях польську культуру, покладаючи в основі тої культури націонал-соціялістичні засади політичного устрою і ієрархії раси.

ВИРДЖІНІО ҐАЙДА ГОВОРИТЬ ПРАВДУ.

РИМ. — „Голосник Мусолінія" Вирджініо Ґайда в своїй ґазеті „Джорнале д' Італія" написав, що італійці повинні новинки видумані британською пропаґандою про перемоги Британії відбивати своїми видуманими новинками. Під тим оглядом, каже Ґайда італійці цілком певно перевищать британців, бо в італійців є „більше уяви".

ПАПА ПРО БОМБАРДУВАННЯ РИМУ.

ВАТИКАН. — Папа Римський, як говорять німецькі кола в Ватикані, через американського представника до Ватикану, Майрона Тейлора, передав прохання до президента Рузвелта, щоб той вплинув на Британію в тім напрямку, аби вона не бомбардувала Риму. Бо коли Британія зачне бомбардувати Рим, то проти неї повернуться всі католики світу, говорив Папа. Майрон Тейлор з Риму удався до Англії, звідки вже виїхав в напрямку Америки.

В МОСКВІ ЙДУТЬ НАРАДИ.

МОСКВА. — В Москві розпочались наради між представниками британської і американської місії та представниками советського уряду. З боку Советів на нарадах був приявний премієр Молотов. По коротких вступних промовах представники поділились на шість комісій і почали плянувати поспішну поміч для Советів.

БІВЕБРУК КУПУЄ КАВЯР ДЛЯ ЧОРЧИЛА.

МОСКВА. — Голова британської місії в Москві, лорд Бівербрук, купив для свого шефа премієра Чорчила аж 25 фунтів советського кавяру. Зпоміж всіх продуктів, які виторюють Совети, цей має бути найкращий. Але для себе він купив горщок мармоляди з суниць.

ПОГЛЯДИ ВІЙСЬКОВИХ В ФРАНЦІЇ.

ВІШІ. — Невтральні військові кола в Віші говорять, що наступного місяця німецькі війська в Советах знов віднесуть певні успіхи. Проте це ще не буде остаточна перемога над Советами. Зимова кампанія вже цілком певна. Також ще не скоро дістануться німецькі війська до Кавказу.

БРИТІЙЦІ ГОТУЮТЬСЯ ДО КАВКАЗЬКОГО ФРОНТУ.

СІМЛЯ (Індія). — Тут нараджувались два найвищі військові команданти британських збройних сил на Близькім Сході, ґенерал Вейвел і Окінлік. Завданням їх нарад було це, щоб зібрати належні сили для оборони кавказького фронту.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Опир Інфляції

Урядова встанова, „Уряд Заряду Продукції" („О-Пі-Ем"), подав був недавно, що від червня 1940. року до половини вересня конгрес ухвалив видатки на оборону краю в сумі 56 біліонів долярів, або два рази більше, ніж коштувала Америку вся перша світова війна.

Цей факт вказує на проблему інфляції в Америці. Гроші, призначені на оборону краю, розбудять рух у бизнесі. Це дасть заняття багатьом міліонам людей. Ці люди будуть могти купувати всякі товари.

Одначе рівночасно програма оборони кладе натиск на продукцію такого добра, що надається для оборони краю. Звичайні речі, призначені для споживання, відсувається при цій програмі на другий плян. Через зменшення продукції потрібного до життя товару попит за таким товаром стає більший, ніж його подача. Внаслідок цього підноситься в гору ціни. За останній рік вони вже зросли на 18 процентів. Як так далі піде, то незадовго все буде дуже дороге. Гроші будуть мати меншу вартість. Не диво, що громадянство почало домагатися від уряду якоїсь акції проти інфляції.

І уряд справді почав аж кілька заходів, щоб відогнати це марево інфляції. Передовсім завів збільшені податки; самий новий податковий закон про півчверта біліона нових податків зменшить купну силу людей з меншим приходом. Подруге, уряд почав кампанію за ощадности, через продаж щадничих оборонних бондів і значків та податків завдаткових нот. Потретє, уряд заводить контролю, себто обмеження кредиту для споживачів, наприклад через обмеження купна на рати. Все це не допускає до зросту цін посередною дорогою.

Наконець, коли все це видається не вистарчаючим, стали підноситися домагання, щоб уряд завів безпосередну контролю цін. Таке безпосереднє об- [illegible] який і добився ба[illegible] урядове бюро не спирається на законі, себто на примусі, а на добровільній співпраці збоку промислу. Тепер домаються ухвалення відповідного закону, на основі якого уряд мав би право не лише заряджувати обмеження цін, але й урядовою владою заставляти особи й установи тих цін придержуватися.

Ці останні заходи уряду находяться ще в стадії дебати. Банковий і монетний комітет палати послів відбуває вже від довшого часу переслухання в цій справі. На цьому переслуханні ставали її представники департаменту скарбу й домагалися його ухвалення, а при тому заявилися за ще дальші обмеження цін. Вони радили між іншим, щоб усі зиски понад 6 процентів забирати дорогою податків на державу.

Федеральна Резервова Рада зо свого боку виступає зо ще одним проектом проти інфляції: хоче, щоб належні до неї банки відкладали більшу частину депозитів на резервові конта; банки одначе мали би мати фонди для достави кредиту програмі оборони й для правильних потреб своїх депозиторів.

Ці урядові заходи показують нам, що досвіди країв з інфляцією не минули без користей. Америка вчиться зо своїх і чужих помилок.

ЗА ЦІЛКОМ НОВИЙ УСТРІЙ В ЕВРОПІ

Журналістка Ен МекКормик пише в „Ню Йорк Таймс" з 27. вересня ц. р., що сталий мир в Европі можна осягнути лиш у той спосіб, що народи в східній Европі дістануть повне задоволення їхніх національних стремлінь. Коли ходить про західню Европу, то приблизно кожному відомо, чого західні народи хочуть і що їх може задоволити. Але коли ходить про східні народи, то тут справа неясна.

По попередній світовій війні, каже пані МекКормик, на сході і південнім сході Европи створено цілий ряд мозаїкових держав, у яких зародок кинуто кість незгоди. Ті малі держави, не лиш, що не були звязані зо собою одною політикою, яка давалаб їм забезпечення перед більшими і сильнішими ворожими державами, але ослаблювали себе ще й тим, що вирівнували між собою свої власні порахунки, випливаючі з недосконалого політичного укладу, встановленого по першій світовій війні.

Гітлер, каже пані МекКормик, використовував це незадоволення, зокрема бажання незалежности тих народів, що тої незалежности не дістали. Вона нагадує, що Гітлер наперед почав стукати своїм мілітарним пястуком якраз у ту стіну, що складена була з тих малих мозаїкових держав.

Але тепер, коли Гітлер ту стіну розвалив, він станув віч на віч з тим попереднім незадоволенням, з якого він колись сам користав, а яке випливалоуз бажання незалежности. Те незадоволення він міг би усунути, якби признав усім народам незалежність. Та саме те будоб цілком противне інте- [illegible] хід на те, щоб давати слабшим народам волю. З такого розумовання він сам собі кепкує у своїй книжці „Майн Кампф". Завданням походу Гітлера є підбиття інших народів, щоб на їх руїнах здвигнути величезну німецьку імперію. Ось тому Гітлер сам знає тепер клопоту від ріжних народів і то навіть тих, що ще донедавна засадничо до німців зле не відносились. Як бачимо, незадоволення, з зернами повстання, існує серед усіх народів, підбитих Гітлером дипломатично чи мілітарно.

Дослівно пані МекКормик говорить: „Подібні перехресні течії варяться в Болгарії, Мадярщині, Румунії, Греції. Гітлер забув, що ті кипячі незадоволення, які він використовував, були рухами за незалежність. А тепер всі вони зливаються разом в сильну опозиційну струю проти ворога кожної незалежности".

Коли аліянти тепер хочуть краще розвязати цю справу, каже далі пані МекКормик, вони мусять її розвязати основно, не оглядаючись на ніякі попередні прецеденси, на ніякі попередні розвязки, договори, розграничення. Цей новий лад на сході Европи, каже вона, мусить бути цілковито новий, оснований на дійсній справедливости і задоволенню усіх народів. Це починають вже розуміти европейські народи і деякі їх провідники. На останній аліянтській конференції, що відбулась недавно в Лондоні, міністер Іден заявив, що новий світовий лад буде опертий на справедливих засадах „з належною пошаною до існуючих зобовязань". Проти тих „існуючих зобовязань" виступив там представник Голяндії, Клефертс, який сказав, що треба забути ті „існуючі зобовязання", коли хочемо побудувати новий міжнародний уклад на справедливих основах.

В словах міністра Ідена міститься небезпека, каже пані МекКормик, що аліянти, вигравши війну, захочуть будувати новий лад зо старими первородними гріхами, які заховались власне за ті „існуючі зобовязання". Коли так станеться, то старі помилки будуть повторені і Европа знову дістане новий устрій, побудований на дряхлих основах, що все буде загрозою для миру і тим змушуватиме всі народи до зброєння, поки знову не вибухне чергова загальна війна.

Ці слова пані МекКормик с[illegible] справедливого розвязання на сході Европи вже не є аж так неможлива, як дехто собі уявляє. Це правда, що існують непорозуміння і ворожнечі між поодинокими народами, що ті народи взаїмно себе утискають, виривають собі території, опираючись на давніх історичних „правах", впливах „культури", чи економічній „конечности". Серед них нераз така велика лють, що затемнює більшу небезпеку, яка грозить їм усім з боку третього ворога. Проте, якби трапилась якась вища всестороння сила, вона моглаб справедливо їх погодити. Але та вища сила мусілаб приступити до полагодження з доброю і щирою вірою осягнути цей спокій, а передівсім, мусілаб себе увільнити від всяких упереджень супроти одних народів, а односторонної приязни супроти других. Одним словом, вона мусілаб цілковито обтрясти себе зо всіх тих „існуючих зобовязань", які вона поробила попередньо, навіть колиб через те їй хвилево. хтось закинув, що вона „не додержує слова". Нам здається, що коли полагодження цеї східньо-европейської порблеми буде оперте на дійсній, глибоко зрозумілій [illegible] воркотіли, нарікали і погрожували спротивом, остаточно погодяться з рішенням і згодом назвуть його розумним. Життя найвищий судля. Коли якась розвязка дає людям політичну забезпеку, можливість відповідного прожитку, змогу плекати свою питому культуру і жити згідно з задушевними бажаннями, то тим вона себе оправдує і доказує свою правильність. Таку розвязку, наприклад, уже давно тому осягнули народи на Англійських островах (з виїмком Ірляндії), це є — англійці, валійці і шотляндці. На подібній основі можнаб перебудувати цілу Европу, хочби прийшлось у перших початках примінювати до неприборканих і захланних народів засоби сили.

З ВОЄННОГО ФРОНТУ НА УКРАЇНІ

Захоплення Києва в дні 19. вересня 1941 р. та замкнення чотирьох большевицьких армій на схід від Києва, вважають американські військові знавці великим стратегічним маневром.

Большевицькі армії замкнуто у величезному трикутнику, замкненому містами: Києвом, Конотопом, Кременчугом. Стратегічно, замкнення „київського трикутника" представляється дуже цікаво та було „доконане аж 8 німецькими раменами":

1. З **Конотопу** ударила перша група, яка складалася з чотирьох дивізій моторизованої артилерії, 2 панцирних дивізій, 2 дивізії лучби, 6 моторизованих дивізій та 10 звичайних піхотних дивізій. Удар йшов через Бахмач—Колядин—Ромни до Прилук і Лохвиці, та дійшов на полудне аж під Лубни. З Конотопу розчленувалося друге могутнє крило в напрямі Сумів, яке дійшло аж до міста Ахтирки, положене на північ від Харкова.

2. Другий сильний „вуж" німецької армії виповз з **Кременчуга**, отже зполудня та також розчленувався на два рамена: одно пішло на Лубни, а друге на Полтаву й Харків. Сила цього крила виносила: 2 дивізії моторизованої артилерії, 2 панцирні дивізії, 2 дивізії моторизованої піхоти, одна дивізія лучби, одна розвідча (пластунська) дивізія, та 5 звичайних піхотних дивізій.

3. Третій пролом зробили німці з **Черкасів**, що є положені на правому березі Дніпра на північ від Кременчуга. В проломі брали участь: одна дивізія моторизованої артилерії, одна панцирна дивізія, одна розвідча (пластунська) дивізія, та 4 звичайних піхотних дивізій. Цей наступ йшов рівнобіжно з лівим крилом кременчужського проломового відділу в напрямі Лубнів.

4. З **Переяслава** ударила на схід через Дніпро четверта група в силі одної дивізії моторизованої артилерії, одної моторизованої дивізії, одної пластунської дивізії та 4 звичайних піхотних дивізій.

5. Пята група виступила з місточка **Василькова,** що лежить зараз на південь від самого Києва. Ця група становила головну проломову силу в здобутті Києва. В склад її входили: 4 дивізії моторизованої артилерії, одна панцирна дивізія, одна дивізія моторизованої піхоти, одна дивізія лучби та одна пластунська дивізія, 5 звичайних піхотних дивізій. Ця група окупувала Київ із заходу.

6. Її піддержувала шеста група, яка виходила з **Іскоростеня** (місточко на північний захід від Києва), яка піддержувала васильківську групу далекосяглим артилерійським вогнем. Вона складалася з 2 моторизованих артилерійських дивізій, одної пластунської дивізії та 3 звичайних піхотних дивізій. Вона увійшла до [illegible]

7. Сема група наступала по ріці **Десні** прямо з півночі на Київ. Розпоряджала вона одною панцирною дивізією, 2 дивізіями моторизованої артилерії, 2 моторизованими піхотними дивізіями й одною пластунською дивізією.

8. Вкінці восьмий пролом зробила група, що вийшла з Чернигова на **Ніжин.** В її склад входили: одна панцирна дивізія, одна дивізія моторизованої артилерії, 2 моторизовані піхотні дивізії та одна пластунська дивізія.

Спочатку на Київ наступали дві німецькі армійські групи, одна під командою ґен. фон Райхенава, а друга під маршалом фон Рундштедтом. Обидві групи разом з румунською армією, творили шість полевих армій. Коли здобуто Київ, німецька начальна команда повідомила, що в київському наступі брали участь панцирні дивізії ґен. Ґудеріяна. Його дивізії були частиною армійської ґрупи фон Бока, яка держить цілий центральний фронт. Отже коли почався наступ на Київ, армії ґен. Ґудеріяна, фон Райхенава та фон Рундштедта були частинами трьох ріжних армійських груп. Фон Рундштедт командував на початку 4 арміями на Україні, серед яких була також моторизована армія ґен фон Кляйста. Вона співділала з армією ґен. Антонеску, в штабі якого сидів один з найздібніших німецьких штабівців, ґен. фон Шоберт, який загинув при переплаві Дніпра.

Відтягнення моторизованих армій ґен. Ґудеріяна зпід Смоленська під Київ, ослабило мабуть центральний фронт, на якому большевицька армія під командою марш. Тимошенка зробила удачні проти-наступи.

Ось так представляють американські знавці наступ на Київ. На їх думку, ґен. Ґудеріян являється одним з найздібніших військових з обсягу „панцирної стратеґії". Вони кажуть, що він виконав блискучо своє завдання та фактично довів до замкнення великого трикутника Київ Конотоп Кременчуг (три „К"). Він продерся через Конотоп на відтинок Прилук і Гадяча. Большевицькій армії остав був дуже вузький канал між Гадячем і Полтавою, яким вона тікала на схід, в напрямі Харкова. Але цю діру в трикутнику скоро замкнули німецькі відділи.

Що сталося по замкненню „київського перстеня" не тяжко догадатися, але покищо неможливо дати повну військово-статеґічну анелізу цеї події. Також тяжко довідатись про дійсні воєнні втрати. Цілком певно є вони великі по обидвох сторонах. Большевицькі комунікати подають велике число полонених. Але й з цього ще не можна знати, як є властиво з советською армією, себто, наскільки армія Буденного зуміла врятуватися з німецьких кліщів. З большевицьких комунікатів можна виносити, що таки велика її частина врятувалась і готує поспішно оборонні позиції під Харковом, цебто на лінії Донця. Якщо вона тепер зможе поставити новий сильний опір, то це означатиме, що ліве крило большевицького фронту не було розбите, та що остаточна боротьба за опанування решти України, цебто Донецького Басейну та за відрізання Кавказу від решти СССР, шойно наступить.

ДЖЕЙС Ф. БИРНС,
новий член найвищого суду Злучених Держав, у своїм судейськім уніформі. Він засяде вперше на суді 6. жовтня.

Д. ІВ. ГРУШКА.

ДВІЧІ ОХРЕЩЕНА

Повість з часів кріпацтва.

(20)

Підпала якось черга йому з товаришем і кумом Микитою Книшенком гнати наніч волів пасти. Він накинув на опашки керею, повідлучував з ним волів і погнали пасти. Воли угледівши добру пашу, держались гурту, а вони облюбувавши місце на могилі, посідали любуючись на широкий степ, що розкинувся перед їх очима, як синє море.

Іван сидів мочки, а Микита, котрий не знав ніколи ніякого смутку, витяг із за пазухи сопілку і почав вигравати. Іван усе мовчав і прислухався, як та непишна музика вигравають, то мовби голосила покинувши що рідне, близьке, то хрипіла, мов задихалась придавлена злою недолею, то знов з висвистом заливалась голосно. А там десь далеко, серед степу широкого, одкликнувшись, луна жалібно йому окселентувала.

Важко стало у Івана на серці; йому здавалось, що важкий камінь навалив хто на груди, а сльози підступали під горло, давили його мов кліщами; він не витерпів і заплакав так, як плаче чоловік з розбитим серцем і з ураженою душею.

Микита кинувся розважати його, прикладати ріжні приклади, сміятись, та ніщо не помагало. Іван плакав, мов нічого не чув і нічого не бачив. Микита змовк, давши волю йому виплакати своє горе, аж доки той сам не перестав.

— Що це з тобою подіялось, Іване? — запитав він, як той перестав. — Чи ти що згубив? Чи може дома не благополучно?... Ми всі ось уже скілько днів замічаємо, що з тобою щось трапилось.

— Ех! Микито! Микито!! — одповів Іван зідхнувши. — Як би ти знав, що зо мною робиться, тиб не сміявся! Тобі, чудно здавалось, що я заплакав, а мені ні... Ти може ще ніколи не бачив, як смуток заставляє чоловіка плакати?... А мені не в диковижу, бо я по собі знаю. Слухай, що я тобі казатиму, тілько нехай Господь не доводить, щоб те коли трапилось, алеж я запевно знаю, що моє серце віщує щось недобре. Тиж бачив, як жінка на цей раз мене виряжала? А вона ще ніколи так не виряжала, як цей раз і ніколи так не плакала, а це не даром. А те, що ти і все товариство думаєте, того нічого не має. Я нічого не згубив і благодарить Бога, здоровий, тілько тілом, а не душею. На серці у мене так важко, так млостно, що як би хто взяв ніж та угородив мені його у серце, тодіб тілько чи не полекшало. Чи сяду на віз, чи ляжу спати, мені все здається, що я дома, не в дорозі і неначе бачу, що у нас двір повен народу і народ той усе чогось бігає, чогось метушиться; а там, про між тим народом несуть домовину, а кругом неї не люди, а нечисті. І як хочеш, а це мені даром не пройде; чує моє серце, що щось та трапиться.

— Ех! Іване, Іване!!... Брате мій рідний! Знаєш, що я тобі скажу? — почав Микита весело. — За мною отак саме колись було. Ішов я раз у дорогу, жінка і пішла виряжати, отак саме як і тебе; та кілько що рушили, а вона як заголосить!... „Тю! — кажу, — на твою поставь! Чи ти не здуріла?" А вона ще гірше!... Так я як поїхав, то де не був, а мрії так і стовбичать перед очима, як і у тебе. Вернулись ми до дому, доїжджу до двору, думаю: от жінка вискочить зустрічати! Жінки не видно!... Так у мене все й похолонуло!... Думаю: якраз дуба дала... Коли це вибігає з хати мати, та хап мене за вуха і давай мняшкурити. „Поздоровляю — кажуть, — [illegible] Максимом!" Тьфу, думаю! Щоб тобі ради не стало! Увійшов ото я у хату, жінка [illegible], а біля неї ворушиться хлопя, „Подивись, каже, як на тебе схоже!" „Щоб тобі, кажу, борщ скис!... Як же воно на мене схоже, коли воно швидче скидається на печеного рака". А мати за мною, а я з хати, та трохи лобом дверей не висадив, — скінчив він своє оповідання заливаючись веселим сміхом.

Ну, Микито! За те, що ти мене розважив та вилічив від смутку, з мене пів кварти.

І Микита з радощів, що повеселішав його товариш, схопив сопілку і ушкварив такої дудочки, що хоч би мертвий, то й той би пустився навприсядки. І так вони пробалакали весело до самого світа, а світом запрягли і рушили в дорогу.

XII. Даремний сполох.

Очунявши Горпина на діброві оглянулась навкруги. Скрізь було тихо; не видно було ні паровиць, ні волів, ні чумаків, тілько видно було місце, де стояв тічок. Дивлячись на те місце вона згадала, як у останнє прощалась з Іваном, як валка переходила брід, як із за Орелі Іван махаючи шапкою прощався, і вона знов заплакала і ледви передвигаючи ноги потягла до дому.

Вернувшись до дому Горпина не пішла у пасіку, де ждав її старий Очеретько, а пішла просто у хату і не роздягаючись кинулась на примостку. Довго вона лежала з заплющеними очима, а мрії одна за другою стояли перед очима живими. І чого тілько вона не бачила у тих страшних мріях!... Їй здавалось, що розбійники напали на валку і перерізали всіх чумаків і її Іван лежав серед степу не похований. Далі згадала й ту його останню мову, як він ще парубком казав у леваді, що як піде у Крим, то назад не вернеться і перед її очима так і стала мрія, де вона бачила свого Івана у Криму, у великому будинку, де він пяний обнімав якусь панночку. Все те їй здавалось так правдиво, що вона схопилась з примостки, щоб кинутись на ту панночку і задушити її своїми руками і захитавшись знов упала на примостку.

Старий Очеретько бачив, як його невістка йшла з заплаканими очима, чутке його серце защеміло і він тихенько пошкандибав аж до хати.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СТРЕМЛІННЯ ДО САМОСТІЙНОСТИ.

Критукують большевицькі аґенти українських національних провідників за те, що вони стараються українському народови вибороти самостійність. За те ті аґенти посуджують їх в „націзмі". Краще зробилиб ті аґенти, якби народним масам якслід пояснили, хто два роки тому заключив союз з Гітлером і хто дав Гітлерови вільну руку розпочинати ту другу світову війну. Тоді люди вже самі побачилиб, хто є гітлерівський аґент.

Українці бажають самостійности, а не спілки з Гітлером. Їх довгі віки давили інші народи, висмівали і здавлювали їх рідню мову, їх культуру, народні звичаї, а також використовували їх економічно. Кожний знає, що в самостійній своїй державі найкраще жити. Чому таврувати за це українських національних провідників, які свому народови цього добра бажають?

Кажуть большевицькі аґенти, що ті національні провідники сякі, або такі. Кожний нарід має таких провідників, на яких заслужив. Колиб справді українські національні провідники були погані, то широкий загал повинен їх усунути, та кращих наставити. Колиж широкий загал цього не зробив, то він тут також завинив. Тому нема що в підступний спосіб говорити так, як це большевики роблять, які з усякої вини оправдують широкі маси українського народу, а всю вину звалюють на провідників, на інтеліґентну верству.

В кожнім народі провід може вести тільки інтеліґентна верства, тільки ті люди, що щось розуміють. Без такої інтеліґентної верстви ні один нарід нічого не добється. Це большевицькі аґенти добре знають, тому стараються вбити клина між широкі українські маси і між інтеліґентну верству, в підступний спосіб обороняючи широкі маси, в цілости обвинувачуючи інтеліґенцію.

Та ми не даваймось ловити на той підступ. Не допустім до того, щоб хтось в нас вмовив, начеб українцям не треба було самостійної держави. Лише в самостійній державі нарід може найкраще розвиватись під кожним оглядом. Українці не є виїмком. Отже їм теж самостійної держави потрібно. Далі кожний знає, що до створення своєї держави треба розумних і характерних провідників. Українці нарід великий. Якби він станув разом як один в обличчі чужих небезпек, то він без чужої помочи відразу виборов би собі самостійність. Коли він цього ще не виборов, то знак, що причина в ньому самому, в його слабости. Тому ту слабість треба поборювати, але не тими способами, як це роблять большевики, тільки розважним способом, який підкресляв би наші помилки на те, щоб їх направити, а не на те, щоб все розвалити. Як ми виховаємо поміж собою відповідне число характерних провідників, які далі зуміють сціпити в одну цілість цілу українську націю, то ідеал українців буде сповнений. До того ми мусимо всі стреміти. А стремлячи не можемо вини за все звалювати лише на наших провідників. Мусимо всі зробити те, що до нас належить. Не нищильним, тільки будуючим духом ми мусимо наповняти наші серця, а тоді здобудемо соборну самостійну українську державу.

Тимко Мелещук,
Ню Йорк, Н. Й.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

Там, Де Ллється Кров

УКРАЇНСЬКІ МІСТА НА ЛІВОБЕРЕЖЖУ ТА В ДОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ.

Подаємо знову відомости про дальші українські міста та промислові центри, що є положені на Лівобережжу та в Донецькій промисловій области і стали або стають місцем завзятих боїв. Деякі з них є уже в руках німецької окупаційної армії.

„Український Статистичний Річник" за роки 1936 і 1937 вичислює 16 найбільших українських міст. Після своєї величини вони йдуть в такім порядку: Київ, Харків, Одеса, Дніпропетровськ, Львів, Сталіно, Запоріжжа, Краснодар, Маріюпіль, Миколаїв, Таганріг, Камянське, Луганськ, Макіївка, Чернівці, Симферопіль. Як бачимо з цего спису, то між ними є тільки два міста з історичними іменами — Київ і Львів, всі інші є новіші міста. Деякі з них були вже відомі і сто і і більше літ тому, але деякі є цілком невідомі. Невідомі вони не тільки тому, що подіставали за большевицької влади нові імена (Дніпропетровськ, Запоріжжа, Сталіно, Краснодар), але й тому, що вони повиростали лише недавніми часами. Хто вчився української ґеографії перед першою Світовою Війною, не легко найде на мапі деякі з тих міст, як би навіть знав їх під попередними іменами. А де є такі великі українські міста, як Камянське, або Макіївка, про це майже ніхто не знає. А це міста, з якими такій Полтаві, або Перемишлеві нема що й рівнятися. Камянське в 1935. році мало 146,000 мешканців, Макіївка мала 114,000 мешканців. Коли Чернівці менші від Макіївки, то вже досить, аби зрозуміти, що це велике місто.

Нові великі українські міста повстали там, де скрізь у світі повстають великі міста — в промислових областях. Харків, Дніпропетровськ, Сталіно, Запорожжа, Маріюпіль, Таганріг, Камянське, Луганськ, Макіївка — повиростали тому, що вони в промислових областях. Деякі з них були заcнoвані вже давніше, але держалися малими і незначними, поки не повстали в них, або біля них промисли; після цього вони виросли, як на дріжджах. Ніде на Україні нема так багато великих міст і взагалі міст, як саме в тих областях — Дніпропетровська та Донця.

Сам Дніпропетровськ, давніший Катеринослав, мав в 1920. році 163,000 мешканців, в 1935. р. мав 385,000.

Запоріжжа, давніший Олександрівськ, мало в 1920. р. 50,000 мешканців, в 1935. р. мало 204,000.

Камянське мало в 1920. р. 17,000 мешканців, а в 1935. р. мало 146,000.

Сталіно було ще недавно село і називалося Юзівка (від англійця Юза, що заложив там металюрґічну фабрику), відтак стало містом. В 1920. році воно мало вже 38,000 мешканців, в 1935. р. мало 272,000.

Маріюпіль є портовим містом для Донецької Области. В 1920. р. він мав 32,000 мешканців, в 1935. р. мав 174,000.

Таганріг — так само портове місто, в 1920. р. мав 81,000 мешканців, в 1935. р. мав вже 153,000.

Луганськ мало в 1920. р. 57,000 мешканців, в 1935. р. — 123,000.

Макіївку на старших мапах України найдете хіба під іменем Дмитрівське. Це було село недалеко Сталіного. В 1920. році воно мало вже 16,000 мешканців, в 1935. році — 114,000.

Донецька область має найбільший процент міського населення з усіх областей України, бо аж 54 процент, тоді як ціла Україна має тільки 22 процент міського населення, а київська область, так само як і тернопільська, лише 16 процент. В Донеччині є не менше, як 23 міста, що мають не менше, як по 23,000 мешканців. Ось міста Донеччини, з якими може прийдеться нам у воєнних донесеннях стрічатись (поза тим, що вже були згадані): Артемівське (давніше Бахмут) 52,000 мешканців, Брянський 25,000 мешканців, Буденівка 45,000, Верхнє 25,000, Ворошилівка (давніше Алчевське) 61,000, Горлівка ч. 8, 23,000, Горлівка 57,000, Кадиївка 65,000, Константинівка 84,000, Краматорське 78,000, Красний Луг 55,000, Лисичанське — 23,000, Луганськ — 119,000, Петрівський — 40,000, Пролетарський — 37,000, Рикове (тепер вже мусить називатися інакше, бо Рикова розстріляли — давніше називалося Єнакієве) 91,000, Рутченківський — 55,000, Слявянське — 47,000, Щербиновський — 36,000, Чистякове — 52,000.

Одним словом, Донеччина — це для самих українців у великій мірі невідкрита Україна.

ЗА ДОПОМОГУ КИТАЄВІ.—Китайська летунка Лі Я Чінг перелетіла понад Америку й осіла в Мидлтавні Огайо, а потім у Ню Йорку, де її витає китайський конзуль у тому місті. Її літак подарувало їй підприємство Аеронка Ко. з тим, що вона має віддати його на лицитацію для добуття грошей на допомогу китайським жертвам війни. З конзулем витають летунку китайські діти з китицями цвітів.

НА НАУЦІ.— Анґлія переводить тепер вишкіл шкільних дівчат для служби по фабриках і шпиталях. Обовязані до вишколу дівчата в віці від 14 до 18 літ. Відзнака таких дівчат буква „Ві", на рукаві.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

LOYALTY OF UKRAINIANS IN U. S. A. IS DEFENDED

Editor Herald-News: In his daily syndicated column appearing in The Herald-News Thursday, September 11, S. Burton Heath reprinted from two highly questionable sources grave accusations against Ukrainians in the United States.

The very heading or title of the column—"Ukrainians Busy as Nazi Fifth Columnists in the United States"—is of such general character that it casts doubt on the loyalty and patriotism of all Ukrainians as a racial element of the American population. Such a general and damaging accusation unsubstantiated by facts, passed on as mere allegations—works grevious wrong to the reputation of all Ukrainians in America.

There are approximately 125,000 Ukrainians in New Jersey and their loyalty, as well as the loyalty of all other Ukrainians scattered throughout our Country, has never been questioned. Suppressed in past generations in their own homeland by despotic governments, thousands of Ukrainians have migrated to this land of freedom in the past 45 years and have been very happy in their present environment. Blessed with the freedom denied to them in Europe, they have cherished and loved America and they have devoted their lives in proving their loyalty to this land of the free.

Forty-five million Ukrainians in Europe, deprived of a free and independent Ukraine, are now suffering the tortures of ruthless governments resolved to wipe out their existence. When Germany invaded and conquered Czecho-Slovakia, the Carpatho-Ukrainians sought to establish their independence in that small territory, but were deprived even of that right by the Hungarians who invaded that territory and in doing so slaughtered hundreds of Ukrainians under the watchful eye of Hitler and with acquiescence of the Nazi regime.

Therefore, by what logical reason can anyone advance the thought that Ukrainians are sympathetic towards Hitler or Naziism?

Treason or subversive activity against our Country should be ferreted out and punished. For this purpose there is an agency of government which deals with proven facts and irrefutable evidence. The castigation of a loyal part of the American people by innuendo and repetition of charges published in political—ideological organs does not conform play and justice and does not make for unity.

"Americans of Ukrainian descent or extraction have implicit faith in the sense of justice of the American public. As Americans, our only wish is to serve this Country to the limit of our abilities. We ask only that we be given that right and spared unjust, unfounded attacks on our loyalty and patriotism.

Rev. V. BUKATA,
Pastor, Holy Ascension
Ukrainian Orthodox Church.

(THE HERALD-NEWS, Passaic, N. J., Saturday, September, 13, 1941).

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ

Як Поширюють Історію України?

(У тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи товариств, що будуть закуповувати Історію України для американських інституцій чи американських визначних людей).

Бирленгтон, Вермонт. — Іван Загоруйко замовив два примірники „Історії України" М. Грушевського в анґлійськім виданню: один для себе, а другий для сенатора Ворена Р. Остина.

Амстердам, Н. Й. — В. Чучман переслав $12 від американських громадян укаїнського роду в Амстердамі для висилки трьох примірників „Історії України М. Грушевського на такі адреси: Юніон Каледж Лайбрері в Скенектеді, Н. Й., Сініор Гай Скул Лайбрері в Амстердам і Амстердам Фрі Лайбрері.

НІМЦІ ПРО СВОЇ ПЕРЕМОГИ

Німецькі звідомлення говорять, що на українськім відтинку їхні війська зударились з чисельно більшими советськими силами і хоч ті советські сили ставили сильний опір, німці їх розбили в прах, взяли багато военного матеріялу та нових 13,000 полонених.

ПЕРЕЛОМОВА ХВИЛЯ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

Японські ґазети дотепер вдержують зрівноважений тон і не нападають на Америку та Британію. Але водночас вони підкреслюють, що коли вже в скорому часі не вийде щось корисного із переговорів, які веде американський амбасадор Ґру з японським міністром заграничних справ, Тойодом, то це буде переломова хвиля, яка дасть Японії товчок до енерґійної акції.

Бакцилі множаться так скоро, що при кінці 24 годин один бакциль може мати 16,500,000,000 потомків.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ОЛІЄН, Н. Й.

Купують нововидану по анґлійськи „Історію України" М. Грушевського.

В суботу 20. вересня ц. р. наша громада робила малу несподіванку свому громадянинови та секретареви союзового відділу, п. Г. Підскальному та його дружині Марії, з нагоди їх срібного весілля. Громада вважає, що обидвоє заслужили на це, щоб їх родинну врочистість відзначити замітніше. Гром. Підскальний працює у відділі У. Н. Союзу від початку його заснування. Кожнього року вибирають його секретарем того відділу. Він був двічі делеґатом на конвенції У. Н. Союзу, він також дав почин до зорґанізування союзового відділу.

Не диво, що на срібний ювилей громадян Підскальних зібралося більше число громадян місцевих та позамісцевих. Старша дочка ювилятів приїхала аж з Лос Анджелес, Кал., Н. Луцишин з дружиною з Бофало, Н. Й., О. Луцишин з дружиною з Ґованди, Н. Й. і Н. Леськів з дружиною з Ендікат, Н. Й.

Гром. С. Луцишин як староста привітав ювилятів гарною промовою та побажав їм прожити в щасті та добробуті довгі літа. Серед веселої забави не забуто також за українські народні цілі. На заклик п. О. Іванцева зложено $12 на закупно трьох примірників „Історії України" М. Грушевського, яку недавно видано на англійській мові. Постановлено вислати один примірник історії сенаторові нашого стейту Джеймсови Мідови, один для місцевої міської бібліотеки, а третій задержати для відділу.

На ту ціль зложили наступні громадяни по $1: Н. Кліщ, О. Луцишин, С. Бандура, С. Луцишин, Д. Базів; по 50 центів: О. Іванців, І. Скробач, Г. Непорадний, М. Луцишин, А. Непорадний, Н. Луцишин; по 25 центів: Н. Леськів, І. Кліщ, М. Підскальна, Р. Вільховська, В. Василик, І. Луцишин, а решта дрібними.

Уважаємо, що так повинні робити інші громадяни, а саме закуповувати таку дорогоцінну річ як „Історія України" Грушевського та посилати її до американських бібліотек, шкіл, університетів та до визначних американців, щоб вони знали, за що змагається український нарід в Европі.

Д. Базів.

ПАЛМЕРТОН, ПА.

Зїзд односельчан с. Лобозова, пов. Ліско.

Дня 31. серпня ц. р. відбувся на фармі п. Степана Кравця в Палмертон, Па. зїзд односельчан с. Лобозова, пов. Ліско, Західна Україна. На цю рідку нагоду приїхали наші громадяни з таких місцевостей як Ню Йорк, Н. Й., Елизабет, Н. Дж., Филисборґ, Н. Дж., Честер, Па., Сент Клер, Па., Іґл, Па., Редінґ, Па., Мононджельреля, Па. і Ґалідейс, В. Вірджінія.

Цей зїзд був милою несподіванкою та розрадою для всіх тих, що зналися колись в рідному селі на Україні, а проживали тут в Америці довший час і не стрічалися зо собою. Тому тепер мали нагоду не тільки спільно погоститися, але також пригадати собі давні літа, згадати за рідні сторони, де тепер прошаліла военна хуртовина. Зїхалися вони всі на поклик п. Степана Новоцького з Палмертон, Па.

При гарній забаві, наші свідомі грмадяни не забували також пригадати собі давні літа, згадати за рідні сторони, де тепер прошаліла военна хуртовина. Зїхалися вони всі на поклик п. Степана Новоцького з Палмертон, Па.

При гарній забаві, наші свідомі громадяне не забули також за українські народні потреби в Америці. Признаючи існування української вищої школи в Америці дуже важним, лобозовці зібрали $21 на український католицький каледж в Стемфорді, Конн.

Зложили наступні громадяне: Степан Новоцький $5; по $3 Степан Кравець і Дмитро Баран, а по $2.50: Василь Новак, Василь Пердак, Василь Федорович і Іван Коник. — Збіркою занялися Василь Новак і Марія Пердак.

По гостинному принятті взято спільну знимку на „памятку" й лобозівці розїхалися домів, маючи гарні вражіння зо спільної стрічі.

Нище підписаний, хоч не належить до односельчан Лобозової, проте гарно забавився серед культурних та щирих лобозівців.

Гнат Климишин.

ҐЕНЕРАЛ ГАЙНЦ ҐУДЕРІЯН, командант німецьких військ, що добули українську столицю Київ.

Найбільшою відомою перлою була ця, яку найдено в 1934 р. у величезній двошкаралупній рибі (клем) на Филипинськім Острові.

В пятницю, 26. вересня 1941., в год. 8. вечером, помер у Нюарку, Н. Дж., по довгій недузі в домі на Адам Стр. член Тов. св. Ів. Хрестителя, від. 76. У. Н. Союзу,

ЯКИМ ЗАЗУЛЯ.

Покійний прожив 52 роки. Походив зо села Кутківці, повіт Тернопіль, Західна Україна.

Вступив до У. Н. Союзу 16. лютого 1929. р. і був добрим членом.

Оставив у смутку жену Анастасію і 3 дітей: Олексу, Ольгу й Йосифа.

Похорон відбувся в понеділок, 29. вересня 1941., з укр. катол. церкви в Нюарку. Відпровадили Покійного Якима на вічний спочинок члени Тов. св. Івана Хрестителя, кревні і знайомі.

Нехай прибрана земля Вашингтона буде Йому пером!

М. Сороколіт, рек. секр.

ТРАҐЕДІЯ.

Д-р Джордж Г. Стрикер розплакався в суді в Лос Анджелесі, коли оповідав, як він найшов у мешканні тіло вбитої своєї жінки. Поліція ще не найшла виновника.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

У перших 6 місяцях 1941 року у Злучених Державах випущено готових до вжитку 7,423 военних літаків.

У Злучених Державах є понад 7,500 лікарок.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Триквартальні збори Тов. імг Івана Франка, від. 241., відбудуться в неділю, 5. жовтня, в 1. годині пополудні, в церковній галі на Геріс Евеню. Проситься членів прийти на означений час. — Уряд Тов.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 11. вересня 1941. року в Мілвокі, Віс., в своїм домі, по довгій недузі, помер член Тов. ім. Івана Франка, відділу 103. У. Н. Союзу,

ЙОСИФ СОСНІЦЬКИЙ.

Покійний походив зо села Довго-Мостиська, повіт Мостиська, Західна Україна. До У. Н. Союзу вступив в 1914. році, до відділу 50 в Desloge, Missouri, прийшов з переступним листом в 1920. році до 103. відділу У. Н. Союзу в Мілвокі, Віс. Покійний був тихої вдачі. Прожив всего 54 роки.

Покійний залишив в смутку жену Марію і троє дорослих дітей: синів Йосифа і Михайла та доньку Марію.

Похорон відбувся в понеділок, 15. вересня 1941. року, в 9. годині рано з власного дому Покійного при великім здвизі народу до католицької церкви св. Розес. По відправленню панахиди при участи родини Покійного і членів Товариства та знайомих з Missouri і з міста Шікаго Покійного відпроваджено на цвинтар Ст. Хреста.

Нехай земля прибрана буде Йому пером!

Теодор Барсук, секр.

ОСТАНКИ ФАРМИ. Російська світлина, що, мовляв, представляє старого російського селянина на колективній фармі, спаленій у німецько-російській війні в околиці Ленінграду. Мовляв, селянин пробує врятувати останки фарми.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ТАРЗАН, ч. 411. Перше страчення.

Клячучи перед Тарзелею Шарп лебедів: „Я признаюсь, що хотів тебе вбити, щоб дістати твоє майно. О, Боже прости мені!"

Тарзеля глибоко вдивлялась в Шарпа і хотіла вичитати з нього те, що він говорив. Вона не розуміла ні слова. Мала лише до нього погорду.

Дикунам ця сповідь була цілковито байдужа. Їхній чародій порішив, що першим споміж білих має згинути Шарп, котрий найбільше боявся смерти.

SHARP MET HIS DEATH AS HE DESERVED. TO THE OTHER PRISONERS, THIS WAS A PREVIEW OF THEIR OWN FATE!.

Вони миттю привязали його шнуром до стовпа і на приказ чародія лучники випустили в нього свої стріли. Шарп згинув так, як заслужив.